

Státní závěrečná zkouška: Estetika

Studijní plán: minor

Část SZZ: Estetika

Tematické okruhy:

1. POJEM KRÁSY
2. MIMÉISIS
3. KRÁSA A VZNEŠENO
4. VKUS
5. KRÁSA UMĚNÍ A KRÁSA PŘÍRODY
6. ESTETICKÝ POSTOJ
7. UMĚNÍ A ZKUŠENOST
8. KULTURA A IDEOLOGIE
9. KULTURA, SUBKULTURA, KONTRAKULTURA
10. MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE A PROBLEMATIKA ZNAKU
11. FILOSOFIE A JAZYK V ANTICKÉM A STŘEDOVĚKÉM MYŠLENÍ
12. MASOVÁ A POPULÁRNÍ KULTURA

TYTO OKRUHY VYJADŘUJÍ ZÁKLADNÍ PENSUM ZNALOSTÍ, KTERÉ BY MĚL *A ABSOLVENT*KA ESTETIKY OBSÁHNOUT. VLASTNÍ OTÁZKY K SZZ BUDOU PŘED USKUTEČNĚNÍM SZZ ZVOLENY NA ZÁKLADĚ ODEVZDANÉHO SEZNAMU LITERATURY A STUDENT*KA SI JE PŘIPRAVÍ PŘEDEM (viz Nařízení ředitele UUK k realizaci ústní části státní závěrečné zkoušky od začátku akademického roku 2022/23: <https://www.ff.jcu.cz/cz/fakulta/ustavy/ustav-ved-o-umeni-a-kulture/pro-studenty/estetika>)

NÍŽE JE UVEDENA ZÁKLADNÍ DOPORUČENÁ LITERATURA K JEDNOTLIVÝM OKRUHŮM:

Část SZZ: Estetika

1. POJEM KRÁSY

ECO, Umberto (ed.), *Dějiny krásy*. Praha, Argo 2005.

ECO, Umberto, Krása. In: *týž, Na ramenech obrů*. Praha: Argo 2018, 31–58.

SEEL, Martin, Beauty – A Brief Conceptual Journey. *Philosophical Alternatives*, (4), 2012, s. 28–36.

ZUSKA, Vlastimil: Krása a další kategorie estetiky. In: *týž, Estetika. Úvod do současnosti tradiční disciplíny*. Praha: Triton, 2001, s. 77–88.

2. MIMÉSIS

PLATÓN: *Ústava*. Praha: Svoboda, 1993, s. 436–458 (595a–608b).

SENECA, Lucius Annaeus: 84. list. In: *Výbor z listů Luciliovi*. Praha: Svoboda 1969, s. 159–162.

LESSING, Gotthold Ephraim: Láokoón. In: *Hamburská dramaturgie, Láokoón, Stati*. Praha: Odeon, 1980, s. 279–386.

KANT, Immanuel: *Kritika soudnosti*. Praha: Odeon, 1975, s. 123–127.

HEGEL, Georg Wilhelm Friedrich: *Estetika*. Praha: Odeon, 1966, sv I, s. 83–85.

3. KRÁSA A VZNEŠENO

BURKE, Edmund: *O vkuse, vznešenom a krásnom: filozofické skúmanie o pôvode našich ideí vznešeného a krásneho*. Bratislava: Tatran, 1981.

HEPBURN, Ronald W.: The Concept of the Sublime: Has it any Relevance for Philosophy Today? *Dialectics and Humanism* 1–2, 1988, s. 137–155.

ZUSKA, Vlastimil: Krása a další kategorie estetiky. In: *týž, Estetika. Úvod do současnosti tradiční disciplíny*. Praha: Triton, 2001, s. 77–88.

4. VKUS

DADEJÍK, Ondřej: David Hume a problém vzniku moderní estetiky. *Aluze* 2, 2002, s. 73–81.

HUME, David: O normě vkusu. *Aluze* 2, 2002, s. 82–91.

KORSMEYER, Carolyn, Taste: Modern and Recent History. In: *Encyclopedia of Aesthetics*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

TOWNSEND, Dabney: Taste: Early History. In: *Encyclopedia of Aesthetics*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

5. KRÁSA UMĚNÍ A KRÁSA PŘÍRODY

CARLSON, Allen, Oceňování a přírodní environment. In: Zahrádka, P. (ed.), *Estetika na přelomu milenia. Vybrané problémy současné estetiky*. Brno: Barrister & Principal 2010, s. 379–389.

DADEJÍK, O., Environmentální estetika. In: Zahrádka, P. (ed.), *Estetika na přelomu milénia. Vybrané problémy současné estetiky*. Brno: Barrister & Principal 2010, s. 373–383.

HEPBURN, Ronald W., Contemporary Aesthetics and the Neglect of Natural Beauty. In: *týž, 'Wonder' and other Essays in Aesthetics and Neighbouring Fields*. Edinburgh University Press 1984, s. 9–35.

6. ESTETICKÝ POSTOJ

BULLOUGH, Edward: ‚Psychická distance‘ jako faktor v umění a estetický princip. *Estetika* 32 (1), 1995, s. 10–30.

MUKAŘOVSKÝ, Jan: Význam estetiky. In: *týž: Studie I*. Brno: Host, 2000, s. 64–84.

ZUSKA, Vlastimil: Estetický prožitek. In: *týž, Estetika. Úvod do současnosti tradiční disciplíny*. Praha: Triton, 2001, s. 36–76.

7. UMĚNÍ A ZKUŠENOST

DEWEY, John: The Live Creature. In: *týž, Art as Experience*. New York and London: George Allen & Unwin Ltd., 1934, s. 3–19.

NOË. Alva: *Strange Tools: On Art and Human Nature*. New York: Hill and Wang, 2015. (kapitoly 1–5), s. 3–71.

8. KULTURA A IDEOLOGIE

ALTHUSSER, Louis: Ideologie a ideologické státní aparáty. In Bendová H., Strnad, M. (eds.): *Společenské vědy a audiovizie*. Praha: AMU 2014, s. 265-292.

EAGLETON, Terry: Co je to ideologie? In Borovička L. (ed.): „Světový názor“ od Humboldta k Eagletonovi. Praha: Academia, 2017, s. 151–171.

HEYWOOD, Andrew: Politické ideologie. 4. vyd. Vydavatelství A. Čeněk, 2010.

9. KULTURA, SUBKULTURA, KONTRAKULTURA

ADORNO, Theodor W.: Přehodnocení kulturního průmyslu. Online: <http://glosy.info/texty/prehodnoceni-kulturniho-prumyslu/>.

ADORNO, Theodor W.: *Schéma masové kultury*. Praha, Oikoymenh 2009.

HEBDIGE, Dick: *Subkultura a styl*. Praha: Dauphin, 2012.

KOLÁŘOVÁ, Marta (ed.): *Revolta stylem: Hudební subkultury mládeže v České republice*. Praha: SLON 2011.

10. MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE A PROBLEMATIKA ZNAKU

BURTON, G.B., JIRÁK, J.: *Úvod do studia médií*. Barrister and Principal, Praha 2001 (s. 51–61).

GVOŽDIAK, Vít. *Základy sémiotiky 1*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. s. 35–78.

HALL, Stuart. Encoding/decoding. [s.l.]: [s.n.], 1980. S. 128–138. In: HALL, Stuart, HOBSON, Dorothy, LOWE, Andrew and TILLIS, Paul: *Culture, Media, Language*. London: Hutchinson, 1980, s. 128–38.

SAUSSURE, Ferdinand: *Kurs obecné lingvistiky*. Odeon 1989 (s. 95–103, 139–147, 119–156).

11. FILOSOFIE A JAZYK V ANTICKÉM A STŘEDOVĚKÉM MYŠLENÍ

PLATÓN: *Kratylos*. Praha: OIKOYMENH, 1994, s. 15–25, 70–89.

AUGUSTIN: O učitelích. In: SVOBODA, Karel: *Estetika svatého Augustina a její zdroje*. Praha: Svoboda, 1996, s. 243–278.

SOUSEDÍK, Stanislav: *Jan Duns Scotus hlavní rysy jeho metafyziky*. In: *Křesťanství a filosofie: postavy latinské tradice – Augustinus, Boëthius, Jan Eriugena, Anselm z Canterbury, Tomáš Akvinský, Jan Duns Scotus: [Sborník přednášek]*. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994, s. 139–145.

12. MASOVÁ A POPULÁRNÍ KULTURA

ADORNO, T. W. – HORKHEIMER, M.: Kulturní průmysl Osvícenství jako masový podvod. In: týž, *Dialektika osvícenství: filosofické fragmenty*. Praha: OIKOYMENH, 2009, s. 123-166.

MARCUSE, Herbert: Vítězství nad nešťastným vědomím: represivní desublimace. In: týž, *Jednorozměrný člověk: studie o ideologii rozvinuté industriální společnosti*. Praha: Naše vojsko 1992, s. 66–82.

GIDDENS, Anthony.: *Důsledky modernity*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1998, s. 23–53.